

VÄSTERÅS STAD

1/8

MINNESANTECKNINGAR

Stadsledningskontoret

**Sammanträde med Kommunala Pensionärsrådet (KPR) i Västerås 2020-10-06,
klockan 15:00 – 18:00, kommunfullmäktigesalen, Stadshuset**

Närvarande ledamöter

Bengt-Åke Nilsson (L) ÄN, ordförande
Jonas Cronert (S) ÄN
Anna Thunell (MP) TN
Bengt Andersson, SPF Seniorerna, vice ordförande
Anita Hillman, PRO, andre vice ordförande
Tord Lindström, PRO
Rina Andersson, PRO
Bibbi Öreberg, SPF Seniorerna
Kamma Kulik, Gemensamhetsrådet
Seppo Korpela, SFP

Frånvarande ledamöter

Anna Nordin (M); ÄN
Monica Stolpe Nordin (C), BN
Anny Bustos Teljebäck (S), KN
Håkan Glamén, RPG
Margareta Hasselquist Eriksson, SKPF
Ingegerd Ingvarsson, SKPF

Tjänstgörande ersättare

Karl-Erik Andersson, RPG

Närvarande ersättare

Per-Åke Olofsson (S), KN
Ulf Jansson (C), TN
Lilian Andersson, SPF Seniorerna
Carmen Eriksson, PRO
Birgit Berlin, SPF Seniorerna
Margareta Eklund Bauer, Gemensamhetsrådet

Närvarande tjänstemän

Anna-Maarit Tirkkonen, SK
Christina Becker, VOF
Helen Andersson, SK

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande Bengt-Åke Nilsson hälsade välkommen och förklarade sammanträdet öppnat.

§ 2 Protokolljustering

Bengt Andersson utsågs att jämte ordförande justera protokollet.

§ 3 Trafiksituationen i Västerås främst för gående och cyklister**Bilaga 1**

Linnea Viklund, Teknik- och fastighetsförvaltningen och Anders Hedström, Polisen

Gat- och parkbingon visar vad teknik- och fastighetsförvaltningen sysslar med på sin förvaltning.

Varje år inkommer det 17 000 synpunkter till teknik- och fastighetsförvaltningen. Man kan lämna synpunkter via Västerås stads hemsida, telefon via Kontaktcenter och det finns även i appen, "Tryggare Västerås"

På Västerås stads hemsida under felanmälan, finns det en karta över Västerås där man ser felanmälda ärenden och vad för åtgärder som har gjorts.

En orsak att det är så mycket synpunkter är att tekniska nämndens gata- och parkdriftbudget (95 miljoner kronor) inte har ökat sen år 2008 trots att vi blir fler invånare och staden växer.

När det gäller samspelet i trafiken så är det en jättesvår fråga. Tekniska nämnden som är väghållare och följer trafikförordningen där det står att man ska visa hänsyn och iaktta omsorg och varsamhet i den trafiksituation man befinner sig i. Om alla trafikanter följde det hade det varit betydligt mindre incidenter. Det är svårt för kommunen och staten att nå ut med information till allmänheten om trafikvett samt att det har dragits ner resurser på utbildning inom trafikfrågor.

Om det var bättre förr? Förr hade trafikanterna lägre krav, det var färre som använde trafiksystemet. Idag är det stor individualism i trafiken samt att det har tillkommit nya typer av fordon som ställer till det i cykel- och gångnätverket. Det är inte byggt för de nya fordon som finns nu. Separering i vägen är svårt på grund av att vägnätet redan är utbyggt. Om de skulle separera cykel – och gångvägarna genom att måla ett vitt sträck i gatan så skulle det bli alldeles för smalt. På de ställen i stan som det går att göra en separering har Västerås stad redan gjort det. När det gäller nya områden så är tekniska nämndens ambition att försöka se till att det blir separering på vägarna men det kan vara svårt när det är konkurrens om ytorna. De behöver även bevaka utifrån gata och parkverksamheter som till exempel olika trafikantgrupper, dagvatten, fjärrvärme, framkomlighet och väghållning.

När det gäller Öster Mälarstrand där boende försöker få till farthinder i sitt område och fick avslag beror på att tekniska nämnden får in många önskemål att få farthinder och de måste prioritera. Nämnden prioriterar huvudvägnätet där gående och cyklister korsar gator som har två körfält innan de kommer till en refug. Speciellt de övergångar som ligger nära skolor och äldreboenden.

När det gäller elsparkcyklar så ska tekniska nämnden ta fram riktlinjer hur Västerås stad ska förhålla sig till dom utifrån uppställning i zoner, tillgänglighetsaspekten, information till förarna och juridiska möjligheter. Elsparkcyklar som slängs på gator är inget brott.

Vem äger frågan när det gäller trafiken på gator, trottoarer och på stan? Får vi finna oss i det att det ser ut som det gör? Kommunen tycker att det är en kunskapsfråga. Trafikfrågor tas inte upp tillräckligt i skolorna. Polisen flikade in att de har möjligheter att bötfälla. De ser inte att det är bara barn och ungdomar som cyklar fel, det är minst lika många vuxna som gör det. Det handlar nog mer om lathet och ovilja samt att det är tryggare att cykla på en trottoar än ute i körbanan.

Det togs upp att det finns möjlighet för samfälligheter och bostadsrättsföreningar att ansöka till kommunen om tillfälliga farthinder.

§ 4 **Brott mot äldre**

Anders Hedström, Polisen

När det gäller brott mot äldre stämmer det inte att polisen regelmässigt avskriver brotten. Däremot är det svårutrett på grund att det är vaga signalement, IP-adressen kan gå till en dator utomlands och att det är skyddat nummer från utlandet. Det kan gälla bedrägeribrott som när de säger att de är från någon myndighet eller bank och de vill att man lämnar ut kortnummer och pinkod. Polisen har ett stort fokus på dessa brott.

I Västerås är det fram till 31 augusti i år anmälts 1800 bedrägeribrott och det är en minskning mot förra året. Det kan bero på att polisen har gjort en nationell och lokal kampanj där de har uppmärksammat problemet. Det har fått effekt men fortfarande är det för många brott. Troligtvis finns det ett mörkertal där brott medför skamkänslor och därför inte anmäls.

Uppklaringsprocenten är 6 % av de anmälda brotten. Vanligast blir det fängelsestraff utifrån brottets svårighetsgrad eller annars blir det villkorligt med böter. I bedrägeribrott är det oftast många brott i ett ärende så när ett brott slutförts får många brottsoffer upprättelse.

De anmälda bedrägeribrotten år 2019 på riksnivå var 9% av de totala brotten som tillhörde äldre kategorin. När polisen tittade på utsattheten så var det 5% av befolkning som blev utsatta för bedrägerier. De som är mest utsatta är åldern 35–44 år och minsta utsatt är 75–84 år.

Det har skett förändringar på bedrägeriroteln, det är fler personer som arbetar där nu. Den här typen av brott är högt prioriterad inom polisen.

Polisen och äldrenämnden samarbetar för att informera om de bedrägeribrott som förekommer.

§ 5 **Covid-19 i grundskolan**

Bilaga 2

Michael Fredqvist, Barn- och utbildningsförvaltningen

Det finns 40 grundskolor, 9 särskolor och 32 fritidshem och till dessa ska Barn- och utbildningsförvaltningen ge styrning och stöd om Coronarelaterade frågor.

Det är två saker de arbetar med, målbild och vägledande. Det är en svår balansgång för skolan att skolan öppnar upp samtidigt som de ska försöka minimera smittspridningen eller

att skolan är en homogen grupp men vid personalbortfall som kommer de in nya vikarier i skolan.

Från mitten av mars så hade Västerås stad, från stadsledning till förvaltning och enskild enhet, varit i stabsläge med dagliga möten där de hanterade aktuella frågor och utmaningar. Efter en tid skars möten ner till ett par gånger i veckan och nu i höst träffas de en gång i veckan. Det gäller även informationen till skolorna. I våras skickades det ut varje dag med information om styrning och stöd men i nuläget räcker det med en gång i veckan. De har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer så att skolan kan bedriva undervisning och samtidigt minimera spridningen. Skolorna har bland annat sett till att i möjligaste mån att undvika större samlingar, ha rasterna och del av undervisning utomhus, undvika aktiviteter som inkluderar närkontakt och informera och eventuellt instruera hur man tvättar händerna. Informationen finns på flera språk.

En observation att på skolorna är att föräldrarna inte får inte gå in och hämta sina barn på skolan. Det är bra sätt för att hålla den homogena gruppen. En positiv effekt som har tillkommit under Corona är att barnen har blivit duktigare på hygien, lärarna har blivit mycket duktigare att undervisa digitalt och att det är en mer vi-känsla, att de är starkare tillsammans.

§ 6 Nära vård

Bilaga 3

Tobias Åsell. Vård- och omsorgsförvaltningen

Program Nära vård är grundtanken att säkerställa så att individen får rätt vård, vid rätt tillfälle och rätt aktör. I nuläget ska Region Västmanland ta fram hur arbetet ska gå till. Långsiktigt är att arbetet ska drivas tillsammans med länets kommuner. Det är nödvändigt att den kommunala hälso- och sjukvården arbetar nära samverkan med den regiondrivna hälso- och sjukvården.

Uppdraget handlar om att utöka omhändertagandet av de patienter som kan vårdas utanför akutsjukhuset. De har ambition att skapa mötesplatser för de patienter som kommunerna har. Där kan de skapa en vårdstruktur och erbjuda rätt vård, i rätt tid och på rätt vårdnivå. Samverkan ska framförallt vara mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården. Det finns redan mobilt läkerteam och vårdcentralerna har uppmanats att jobba mer mobilt för att stödja den kommunala hälso- och sjukvården. Det gäller särskilt boende, korttidsboende, de som har hemtjänst eller hemsjukvård och LSS-boende.

Länet är uppdelat i noder. I noder med färre vårdcentraler och boende har det fungerat bra men där emot som Västerås med många vårdcentraler, boende och flera utförare har det. Man lyfter fram ett tätare samarbete mellan primärvården och kommunen, gemensamma rutiner har jobbat fram, AH teamet och avancerad sjukvård har fått ett utökat uppdrag. För personer som har både kommunal sjukvård och avancerad hemsjukvård blir det två huvudmän som jobbar med hälso- och sjukvård och det blir otydligt vem som är ansvarig för vad. De håller på att titta över frågan så att det blir bra för alla.

Det positiva med samarbetet är att kommunerna och regionen haft ett gemensamt uppdrag och mål som till exempel under året med Covid -19. De har gemensamt försökt att minska och begränsa smittspridningen, hjälpts åt över gränserna, kommunerna och regionen styrs åt samma håll.

Under hösten kommer det att skapas en gemensam utvecklingsorganisation där både personer från kommunen och regionen är med. Där kommer de till exempel att fortsätta att arbeta med samverkan, bli bättre både i sin nod och mellan noderna, se över resultatet i pågående projekt, arbeta med avtalet gällande hemsjukvård och specialistvård så att det blir ännu bättre samt hur dem tillsammans kan jobba mot ökningen av psykisk ohälsa. Nära vård kommer att vara en stor del inom framtidens sjukvård.

§ 7 Covid-19 inom äldreomsorgen

Tobias Åsell och Christina Becker Vård- och omsorgsförvaltningen

Från mitten av april till slutet av september i år har 160 personer smittats av covid-19 i kommunal regi. Det är 14 % av de som bor i den kommunala verksamheten och på de privata boende är det 8 %. Den blå grafen i bilagan är det ett hopp i juli och det beror på att det gjordes en smittspårning på ett servicehus i staden och den visade att 20% av de boende var smittade utan symtom. Efter det så har inte andra smittspårningar visat dessa mörkertal.

De som har beslut om hemtjänst, hemsjukvård och särskilt boende hade 11% konstaterad Covid-19 smitta. Av dem fick 14% sjukhusvård och 39% avled. Genomsnittsåldern på de som har avlidit var 86–87 år. Jämförelse med andra kommuner har Västerås haft en hög smitta på särskilda boende men inom hemtjänsten har siffran varit låg.

En större andel som har blivit smittade har bott på demensboende. Orsak är att de har svårt för dem att hålla avstånd, hålla sin hygien och isolera dem på sina hem. Rösegården har drabbats hårt med många smittade och avlidna. Det finns beslut att Rösegården ska läggas ner och flytta till nybyggda boende nästa år men till dess ha boende fått egna hygienutrymmen så att det blir lättare att isolera. Vid en andra våg är förvaltningen förberedda med uppdaterade planer och riskanalyser, det finns ett lager skyddsutrustning på fyra månader, planerar för eventuella personalbortfall, genomfört erfarenhetsstudie på fem boende där de har intervjuat personer om deras upplevelser samt samverkan med vårdcentralen.

Tidigt i pandemin gick regionen ut med information till vårdcentralerna att det är viktigt att för dem att göra en individuell bedömning av hälsotillstånd och därifrån fatta beslut om behandling. På en del vårdcentraler har den rutinen brustit. Kommunen har fått uppdrag att träffa vårdcentralerna för att komma fram till en förbättring med patienten i centrum.

Det ska finnas en läkare som är knuten till boendet.

Sammanfattningsvis har några enheter och individer drabbats hårt framförallt demensboende och vissa har helt klara sig. Smittspridningen avtog i maj och antalet avlidna

varit väldigt låg sen före sommaren tack vare bättre användning av skyddsutrustning och besöksförbud har gjort stor skillnad och kunskapsläget är förändrat. Besöksförbud och stängda verksamheter har haft stor negativ inverkan på boende och anhöriga så verksamheterna är glada att de kan öppna igen, corona säkrade. När det gäller provtagning och smittspårning fungerar det väldigt bra nu med kort svarstid. Vid livets slutskede ska det alltid vara samtal mellan läkare och anhöriga men det har inte alltid hållits eller hunnits med på grund av kort sjukdomsförlopp.

Tord Lindström informerade om sina skrivelser (bilaga 4) som han delade ut på mötet. Den ena handlade om hur äldreomsorgen har förändrats sen Ädelreformen 1992. Den andra handlade om att Resecentrum kommer att kosta väldigt mycket pengar för skattebetalarna och på bekostnad av vård och skola.

En reflektion som kom upp att under lång tid har det varit neddragningar inom äldreomsorgen och det får vi betala idag. Hur kommer det att bli bättre i framtiden?

Bengt-Åke informerade att Västerås stad har finansierat äldreomsorgen med under 9% av riksgenomsnittet men nu ska de ta krafttag och satsa på äldreomsorgen. Bland annat ska de se till att det är fler tills vidare anställa eller längre vikariat och mindre timanställda så att det blir kontinuitet i vården. De vill inte backa tillbaka till tiden före ädelreformen med långvårdskliniker. Många saker var bra med ädelreformen som att människan fick ökad frihet och respekten för individen har stärkts. Negativt är att sjukvården upphörde inom äldreomsorgen. En annan sak som togs upp att det behövs läkare anställda inom Västerås stad för läkarmedverkan har inte fungerat bra under Covid-19. Läkare har ordinerat per telefon palliativ vård till boende på Rösegården. Det får inte hända.

Vård- och omsorgsförvaltningen har börjat att göra analys om Covid-19 för att ta lärdom i framtiden. Bland annat har det gjorts erfarenhetsstudier där de har tagit lärdom vad som inte fungerade, speciellt under våren. I början på pandemin var det stort fokus på vården. Efter drygt en månad så upptäcktes problemen som Covid-19 ställde till det inom äldreomsorgen. En handfallenhet präglade beteendet och handhavandet. Genom erfarenheten de har fått lära sig vad som behöver göras och förändras för en lång tid framöver.

När det gäller öppnandet av mötesplatserna (1 oktober) så kanske det inte kommer att se ut som tidigare, det beror på lokalförutsättningarna och att de olika verksamheterna kanske ser olika ut. De mötesplatser som är belägna på servicehus eller på äldreboende där kommer verksamheten vara för de boende. Föreningar kan låna lokalen om det är möjligt. Mötesplatserna kommer att öppnas upp i en liten skala och prova sig fram så att det blir corona säkert. Gäller även växelvården som också ska öppnas upp.

Den psykiska ohälsan och isoleringen som de äldre har drabbats av under våren gör att mötesplatserna och växelvården blir en förbättring för de som har drabbats.

§ 8 Äldrenämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden informerar

Äldrenämnden - Se ovan punkt

Kulturnämnden – Olika slags kulturutövare har gjort en stor insats och uppträtt utomhus på äldreboenden i stan. Nu när hösten kommer får de hitta andra lösningar så de jobbar att det blir fortsatt underhållning och kultur till de särskilda boendena. Västerås teatern kommer att ha föreställningar med Corona säkert avstånd för publiken.

Miljö- och konsumentnämnden – Det har uppkommit en tillfällig lagstiftning om trängselkontroller ute på restaurangerna. Det är förvaltningen som gör kontrollerna. Tidigare så beslutade smittskyddsläkaren om eventuella stängningar men från 1 juli så är det förvaltningen som gör det. De kan förelägga om vite eller plocka bort vartannat bord. Sen juli har de gjorts nästan 400 kontroller. På de flesta ställena har de haft en bra dialog och samverkan med restaurangägarna. Om man ser att det är trångt på restaurangerna så kan man kontakta miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och meddela det eller att använda appen "Tryggare Västerås". Det kom upp att det har upplevts trångt vid Kokpunkten men där är det svårt för förvaltningen att göra något där på grund av Kokpunkten inte räknas som restaurang/uteställe.

Sopföretaget som finns i Skultuna som nämnden har haft en hel del problem med, sitter nu företagsledningen häktade för grovt miljöbrott och penningtvätt. Det pågår en intensiv handläggning i ärendet i nämnden där de bland annat har kopplat in miljöjurister för att se om de kan göra något mer.

Tekniska nämnden – Viktor Larssons plats är färdigställd och det kommer att vara invigning den 21 oktober. Tekniska nämnden har beslutat att det ska göras en översyn av flexlinjerna och servicelinjerna. Kommunala pensionärsrådet kommer att vara en av remissinstanserna.

Byggnadsnämnden – De har prioriterat detaljplaner och bygglov under den rådande pandemin. Under sommaren har de beviljat betydligt fler bygglov än tidigare somrar. Överlag har de inte sett någon jätteinbromsning när det gäller planering och byggandet.

§ 9 Övriga frågor

När det gäller Tord Lindströms inlägg om resecentret så är det en del av ett jätteprojekt, söder om järnvägen. Hela projektet ligger på investeringar runt tio miljarder kronor. Cirka 25% av det ligger på resecentret och där förväntar de sig att staten och Trafikverket ska betala. Resterande ska betalas genom hyror och de stora byggbolagen ska mestadels stå för exploateringen. Det är cirka 200 miljoner kvar till att finansieras till "utsmyckning" där

blanda annat är taket är med. Kommunfullmäktige kommer att ta beslut och se om det är värt pengarna.

Det kom upp att de ska satsa så mycket pengar på äldreomsorgen och hoppas då att pengarna inte hamnar i resecentrumet.

§ 10 Möten under 2020

10 november, kommunfullmäktige sal 13:00 – 16:00

§ 11 Avslutning

Vid protokollet

Helen Andersson

Justeras

Bengt-Åke Nilsson

Ordförande

Bengt Andersson

Trafiksituationen i Västerås med fokus på gående och cyklister

Ninnea Viklund, gatu- och parkerings-
Teknik- och fastighetsförvaltningen

1

GATA & PARK-BINGO

RÖNN	HUND	GUGGSÄLNING	VÄGSECCANT	FÄRHÄNDER
SMÅFÄGEL	LÖNN	OCERÄS I HÄRD- GJÖRD YTA	STOP	CYKLIST MED HJÄLM
SVENSK FLAGGA	BIL MED BOKSTÄV... ABC 12X ...SIST I REG- NUMRET	NEDSKRÄPNING	SPAROCYKEL	ELSKÅP
ANSAMLING AV KOTAR	PARASOLL	KYRKA	ROS	POTHÄL
BJÖRK	STEKEL ELLER SKALBAGGE	ROLLATOR	BUSSEKUR	PARKBÄNK MED PENSIONÄR

2

EN MYCKET PUBLIK VERKSAMHET

17 000 synpunkter på gatu- och parkverksamheten varje år

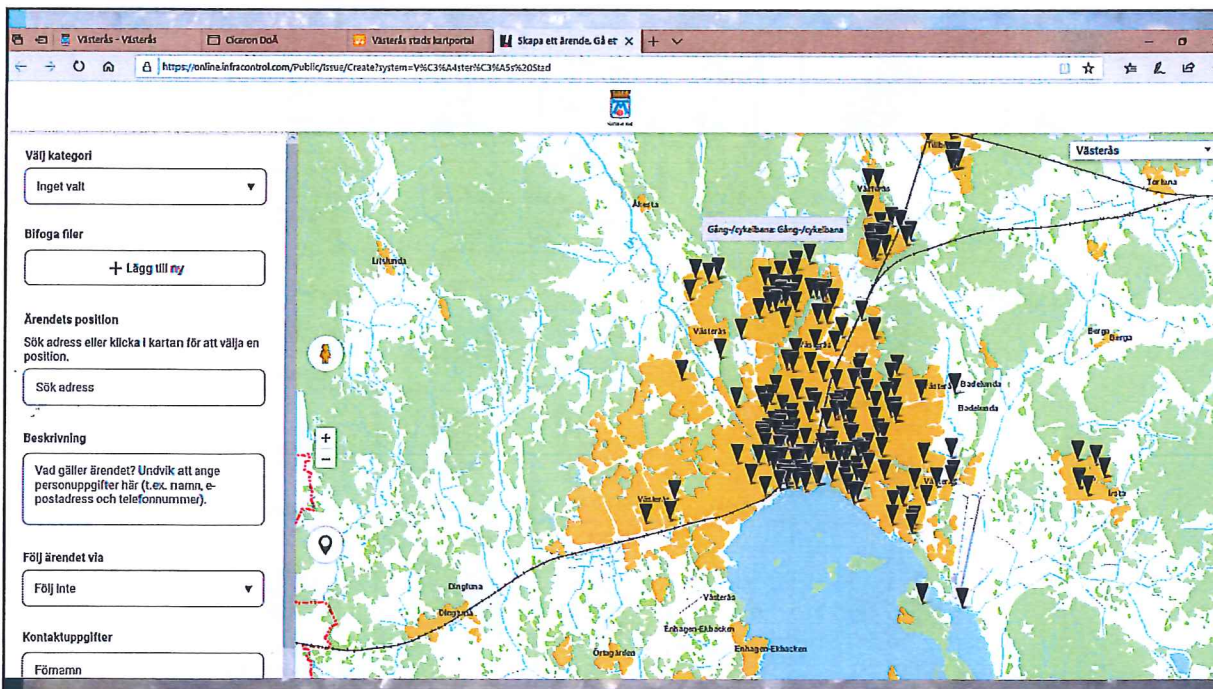
www.vasteras.se/felanmalan

Appen "Tryggare Västerås"

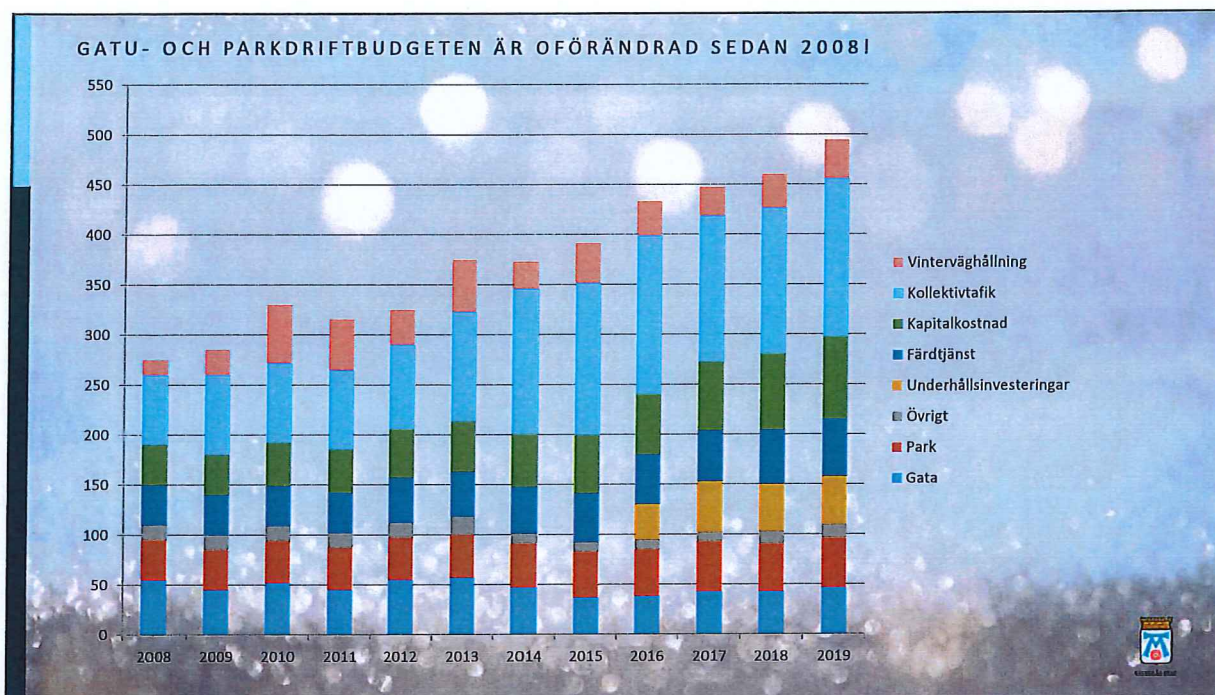
Kontaktcenter 021-39 00 00, knappval 3

3

4

5

TRAFIKANTERNAS BETEENDE – SVÅRT ATT KOMMA ÅT

Trafikförordningen 2 kap: lakta den omsorg och varsamhet som krävs. Visa hänsyn, inte hindra eller störa.

Svårt att nå ut med information, "filterbubblor" försvårar

Saknas resurser att utbilda i grundläggande trafikvett

Många aktörer, ingen har övergripande ansvar

- (väghållare, Polisen, skolan, Transportstyrelsen...)

6

VAR DET BÄTTRE FÖRR?

Trafikanterna hade lägre krav

Färre som använde systemet

Mer individualism i trafiken idag

Nya typer av fordon (mopedbilar, lastcyklar, elassisterade...)

7

SEPARERING MELLAN GÅENDE OCH CYKLISTER

Många synpunkter och önskemål kommer in

Mestadelen av staden är redan byggd.

Inte möjligt att separera när det är för smalt.

Linjen kan öka känslan av trygghet, men ökar inte den faktiska trafiksäkerheten.

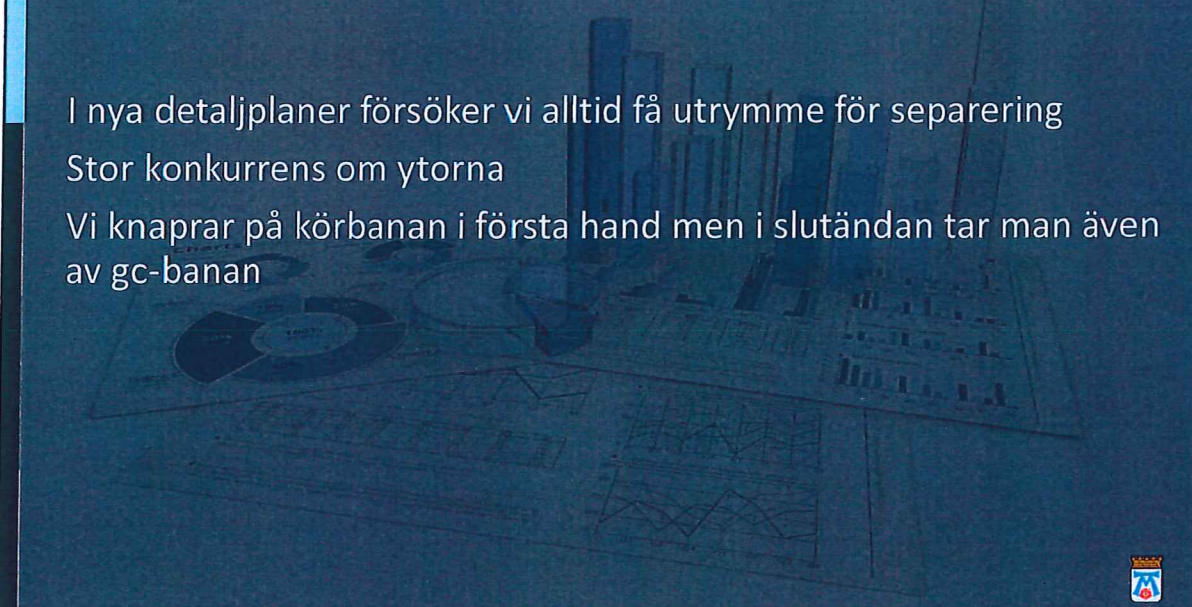
Frustration hos andra trafikantgrupper när man inte använder "rätt" bana.

8

DETALJPLANEN AVGÖR MÖJLIGHETERNA FÖR BRA GÅNG- OCH CYKELLÖSNINGAR

I nya detaljplaner försöker vi alltid få utrymme för separering
Stor konkurrens om ytorna
Vi knaprar på körbanan i första hand men i slutändan tar man även
av gc-banan

9

VI BEVAKAR MÅNGA INTRESSEN I DETALJPLANERINGEN

Ytor ytor ytor!

Cyklister, biotopskydd, personer med funktionsnedsättning, dagvatten, träd, vinterväghållning, buller, kablage, barn, blomsterprakt, framkomlighet, bilparkering, ekosystemtjänster, sikt i korsning, mistlar, jämställdhet...

10

Vi balanserar mellan många olika viljor

En fymeter på en promenad på promenad på Lasse Familjplats.

Beskedet: Inga hinder på Öster Mälarstrand

Skrapas Trots ett lågt engagemang under flera år för att minska trafikskadorna och breddat betten i området så fick de boende på Öster Mälarskrapan ett positivt besked när de senaste kommunens politiker och tjänstemän: "Vi har aldrig varit så nära att vara prioriterade", kom uttalande i Uppsala Vård, gatachef i Väster.

11

HANDLINGSPLANER FÖR PASSAGER OCH TRAFIKSÄKERHET

Under hösten antas nya handlingsplaner för passager och trafiksäkerhet

Många önskemål om att få farthinder, överallt i staden

Tekniska nämndens prioritering:

Huvudvägnätet, gator där fotgängare och cyklister behöver korsa fler än ett körfält

Stråk som används av barn, äldre och andra utsatta grupper

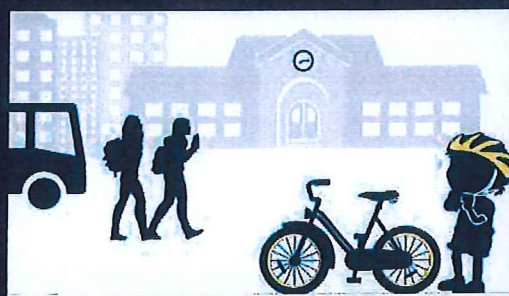
12

TRAFIK OCH BARN

Tekniska nämnden har successivt fått minskade möjligheter att delta i skolans verksamhet.

Enligt läroplanen ska det finnas trafikinslag i alla ämnen

”Hälsosamma skolresor” ny kampanj

13

ELSPARKCYKLAR – NYTT INSLAG I GATUBILDEN

På kort tid har de hyrbara elsparkcyklarna ökat kraftigt

Tekniska nämnden såg ett behov av att ta fram riktlinjer

- Möjligheter att reglera zoner, parkering, bortforsling
- Tillgänglighetsaspekter
- Dialog med företagen
- Ansvar för information och ”folkbildning”
- Juridiska möjligheter att styra verksamheterna

Omvärldsbevaka, andra kommuner och nationellt

14

Om Cykelpanelen

Att vara med i Cykelpanelen är enkelt och kostnadsfritt. Som medlem kommer du att få frågor om cykling på sms. Detta sker några gånger per år. Utöver detta kommer du att bjudas in till en gemensam cykeltur för att utvärdera en utvald sträcka av Västerås cykelstråk.

Varför har vi en Cykelpanel?

Vi vill helt enkelt göra Västerås till en bättre cykelstad! Dina åsikter och kunskaper är värdefulla för oss som planerar för stadens cyklister.

Syftet med Cykelpanelen är att samla in underlag i olika frågor inom cykling. I vår sammanställning av enkätsvaren är du alltid anonym.

Tillsammans utvecklar vi Västerås till en bättre cykelstad!

15

VÄSTERÅS STAD

TACK!

Staden utan gränser

16

Kommunala pensionärsrådet i Västerås (KPR)

2020-10-06

VÄSTERÅS STAD

1

Målbild och vägledande princip

Målbilden vi utgår ifrån är:

- Säkerställa drift av verksamheterna inom barn- och utbildningsförvaltningen
- Minimera smittspridning

(Formulerad av stadsledningen)

Den vägledande principen är att homogena gruppen avser skolans alla elever vilket betyder att de kan röra sig fritt inom skolan, d.v.s. att elever inte blandar sig med elever från andra skolor. Vuxna såsom exempelvis vikarier, rektorer, studenter, centrala elevhälsan kan röra sig mellan skolor efter bedömning av rektor.

(Formulerad av verksamhetsledning förskola, grundskola, gymnasie)

VÄSTERÅS STAD

2

Hur vi har arbetat i grundskolan

- Stabsläge från mitten av mars med dagliga möten
- Stabsmöte två gånger per vecka från maj – juni
- Stabsmöte en gång per vecka från augusti - ff
- Daglig information till alla grundskolor med styrning och stöd, från mitten av mars – april "Loggbok"
- Information två gånger per vecka från maj – juni
- Information en gång per vecka från augusti – ff
- Följt folkhälsomyndighetens råd, rekommendationer och riktlinjer.

3

Folkhälsomyndighetens styrning och stöd

- Allmänna råd – personligt ansvar
- Riktade råd till ex arbetsplatser, idrottsföreningar, skolor
- Information till grundskolor (förskolor, gymnasier)
- Förebyggande åtgärder grundskola (förskola, gymnasier)

4

FHM - Allmänna råd

Personligt ansvar

Var och en i Sverige har ett ansvar att förhindra spridning av covid19.

För att begränsa smittspridning bör alla:

1. vara noggranna med sin **handhygien** och ofta tvätta händerna med tvål och vatten i minst 20 sekunder
2. **hålla avstånd** till varandra inom- och utomhus på platser där människor samlas, som t.ex. butiker, köpcentrum, museer, bibliotek, servicekontor och väntrum
3. om det är möjligt, **gå, cykla** eller använda andra alternativa färd sätt
4. **undvika** att resa med sådan **kollektivtrafik** och sådana andra allmänna färdmedel där det inte går att boka en plats
5. **hålla avstånd** till varandra och följa anvisningar i kollektivtrafiken och i andra **allmänna färdmedel**
6. **avstå** från att delta i **större sociala sammanhang** som fester, begravningar, dop, kalas och bröllop
7. på **idrottsplatser, badhus, gym och i andra träningslokaler hålla avstånd** till varandra och undvika att byta om i allmänna omklädningsrum.

5

FHM - Allmänna råd

Arbetsplatser

För att undvika spridning av covid-19 bör arbetsgivare se till att personal, om det är möjligt:

1. **håller avstånd** till varandra
2. regelbundet kan **tvätta sina händer** med tvål och vatten eller annars använda **handsprit**
3. arbetar hemifrån
4. kan anpassa sina arbetstider för att **undvika** att resa i **rusningstid**.

6

FHM – Råd till skolor

- Skola viktig för barns hälsa, kort och lång sikt
- Balans mellan smittspridning och utbildning
- Barn och unga inte smitt drivande
- Barn och unga inte allvarligt sjuka
- Skolpersonal inte sjuka i högre utsträckning än andra
- Skolor bedöms därför viktigt att de är öppna under pandemin
- Flexibla lösningar, ex distansundervisning
- Elever ska i större utsträckning testas vid symptom
- Smittspårningsarbete är påbörjat
- Grundskoleelever kan gå till skolan om övriga familjen är i karantän

7

FHM – Förebyggande åtgärder i grundskola

Inomhusmiljö och social samvaro

- Öka avståndet mellan sittplatser om det är möjligt.
- Undvik i möjligaste mån större samlingar av barn och elever. Exempel: mattider, raster, skolstart
- Minimera aktiviteter som samlar många personer. Exempel föräldramöten och musikföreställningar för elever och föräldrar.
- Se över möjligheterna att förlägga verksamhet och raster utomhus.
- Undvik i möjligaste mån aktiviteter som inkluderar närkontakt mellan vuxna och elever och mellan elever i grundskolan.
- Barn smittar i låg utsträckning andra barn och vuxna, därför är det inte lika viktigt att hålla avstånd mellan barn och mellan barn och vuxna i förskolan

8

FHM – Förebyggande åtgärder i grundskola

Prata med barn och unga om covid-19

- [information till barn och unga, om coronaviruset.](#)
 - Viktigt det är att tvätta händerna ofta och vad man kan göra för att hindra att smittan sprids. Den tar också upp den oro man kan känna i samband med covid-19.
 - Informera eleverna om viruset och om de åtgärder samhället sätter in för att hindra spridningen.
- [Vid behov, instruera barn och elever om hur de ska tvätta händerna.](#)
- Påminn eleverna dagligen om vikten av att vidta förebyggande åtgärder för att förhindra smittspridning.
- Säkerställ att de elever som behöver stöd för att bearbeta och hantera situationen får det

9

Exempel på planscher

10

FHM – Förebyggande åtgärder i grundskola

- Det är viktigt att diskutera farorna med ryktesspridning, hur viktigt det är med källkritik och att hitta korrekt information. Som stöd i de diskussionerna kan personalen utgå från [vår samlade information om covid-19 för barn och unga](#), [krisinformation.se](#) och [Skolverkets webbplats](#).
- Något som också kan vara viktigt att ta upp är de kränkande kommentarer eller mobbning som kan förekomma på grund av den aktuella situationen.

11

Informationsfilmer om corona på olika språk

Youtube filmer att kunna sprida till bland annat vårdnadshavare.

Svenska: <https://www.youtube.com/watch?v=Bt1ZKO5jX2s>

Engelska: <https://www.youtube.com/watch?v=PFvcPLK13tM>

Arabiska: <https://www.youtube.com/watch?v=pshDM5oLNPy>

Tigrinja.: <https://www.youtube.com/watch?v=n00iMvZP9Uk>

Somaliska: <https://www.youtube.com/watch?v=9W4FlrHPefg>

Av smittskyddsläkare Jan Smedjegård

12

FHM: Informationsmaterial

[Skydda dig och andra från smittspridning på olika språk](#)

[Informationsblad på olika språk](#)

[Nya allmänna råd: Håll avstånd och ta personligt ansvar](#)

[Undvik att bli smittad och att smitta andra – affisch](#)

[Informationsmaterial till barn och unga](#)

13

Stödmaterial att använda med elever

https://www.svt.se/?showmodal=media-videoplaylist_25841332 (Vad är bäst mot coronaviruset, handsprit eller tvål?)

<https://www.youtube.com/watch?v=CZsTKPd1IZA> (Tvätta händerna-musikvideo. Vänder sig nog till lite yngre elever)

http://www.lul.se/sv/Extranat/For_vardgivare/MOT-PATIENTEN/Smittskyddsenheten/Forskola/Pedagogiskt-material/ (Diverse pedagogiskt material)

14

Tack för mig!

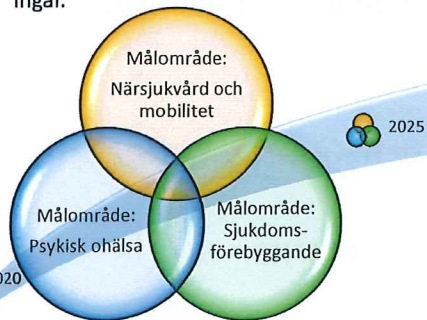
VÄSTERÅS STAD

Nära vård – nuläge

KPR 6 oktober 2020

Program Nära vård

Tas fram tillsammans med regionala ledningsgruppen där alla kommunchefer ingår.

Program Nära vård

I samverkan med länets kommuner

Stödande dokument till omställningsarbetet

- Slutbetänkande "Samordnad utveckling för God och Nära vård, S2017:01" Anna Nergårdh
- Lagrådsremiss "Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform"

2020-10-08

Uppdrag för Nära Vård

- Utöka omhändertagandet av de patienter som kan vårdas utanför akutsjukhuset
- Samverka med alla kommuner i Västmanland
- Skapa mötesplatser för att samlas från Region och Kommun kring våra patienter och brukare
- Skapa en ny vårdstruktur tillsammans med kommunerna
- Erbjuda rätt vård, i rätt tid på rätt vårdnivå
- Primärvården är navet

Samverkan med kommunerna

- Samverkansmöten veckovis i alla fyra noder
- Nodansvariga är verksamhetschef för sjukhuset i Sala, Köping, Fagersta, 1177/Jourmottagning/MFLE i Västerås
- Deltagare: socialchef, MAS, verksamhetschef eller motsvarande för hemsjukvård, hemtjänst och kommunala boenden, vårdcentraler, ambulansverksamhet, smittskydd
- Läsbehörighet Cosmic nu i alla kommuner i Västmanland

Till KPR Västerås

Enligt Teljebäck är kostnaden enbart för taket över resecenter beräknat till 500 miljoner KR. Hela resecentret till två miljarder.

Efter att ha arbetat i fastighetsbranschen i nästan förti år vet jag att det är snarare regel än undantag att kostnaderna överstiger de kalkylerade.

Nu tänker kanske vän av ordning vad har detta i KPR att göra men.

Vi vet alla att såväl skolan som äldreomsorgen står inför stora behov såväl utbyggnad som ombyggnad av ej anpassade servicelägenheter personella behov såväl fler arbetstimmar som utbildning ett exempel kan vara två tre veckors intensivkurs i svenska, de äldre och personalen måste förstå varandra.

Två stora undersökningar av uppdrag granskning samt SVT visar båda att behoven är större en vad den tilldelade personalen kan utföra.

Risken med projekt resecenter är att Västerås skattebetalare hamnar i ett stort ekonomiskt slukhål som kommer att ta välbehövliga resurser från våra lagstadgade skyldigheter ,och så får ej ske.

Tord Lindström PRO

Till äldrekommissionen Samt Bengt-Åke Nilsson för kännedom.

Summering från en som arbetat inom äldreomsorgen sedan 80talet.

Dagens ohållbara situation startade redan 1992 när den så kallade äldre reformen genomfördes, över en natt fick kommuner ansvar för långvård och omsorg samt funktionssjuka.

De äldre sköra och sjuka var nu inte längre patienter nu handlade det inte längre om sjukvård, rutiner av sjukvårdskaraktär avskaffades.

En person var inte längre patient utan boende, våra skyddskläder behövdes inte längre, handfat samt handsprit var onödigt, det var ju inte längre vård utan besök hos en boende som vi utförde.

Kompetenta sjuksköterskor försvann ersattas av timvikarier, allt fler med mindre vårdutbildning är i kontakt med de äldre. Det finns ingen sjukvårdsberedskap i hemtjänst och äldreomsorg, det saknas vårdkompetens i ledningsgrupper, och fattas sjuksköterskor inom äldreomsorgen som kan ge tex syrgas och dropp.

Otrygga anställningar låga löner dålig arbetsmiljö innebär att många tvingas arbeta av ekonomiska själ fast de är sjuka och borde vara hemma.

Detta är en sammanställning jag gjort från en som arbetat i vården sedan 80talet. Vad kan vi göra, för att det måste ju bli bättre än det är i dag. Har härmed försökt att belysa vad jag tror är en stor del av orsaken till de många dödsfallen inom äldreomsorgen.

Ford Lindström PRO. Den 22/8-2020.

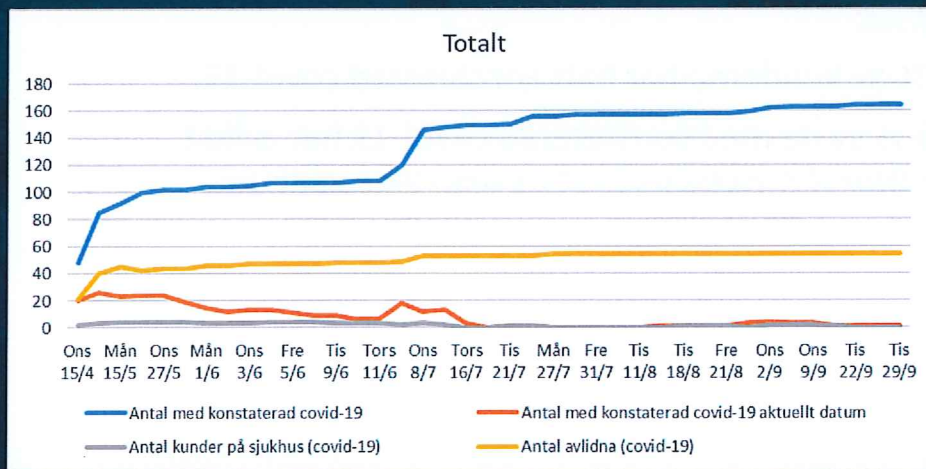

VÄSTERÅS STAD

Lägesrapport covid-19

KPR 6 oktober 2020

Statistik, totalt

Fakta äldreboenden, egenregi

- Äldreboenden, demensboenden, servicehus, korttidsboenden (egenregi).
- 1 248 platser, varav 487 inom demensboenden.
- Cirka 11 % av de som har beslut om insats hemtjänst, hemsjukvård och/eller särskilt boende har haft konstaterad covid-19.
- Cirka 39 % av de med konstaterad covid-19 har avlidit.
 - Snittåldern på de avlidna är cirka 87 år gällande Västmanlands län
- Cirka 14 % av de med konstaterad smitta har fått sjukhusvård.

Fakta äldreboenden, privata utförare

- 567 platser.
- Cirka 8 % av kunderna har haft konstaterad covid-19.
- Cirka 49 % av de med konstaterad covid-19 har avlidit.
 - Snittåldern på de avlidna är cirka 87 år gällande Västmanlands län

Jämförelse med andra kommuner

Kommun	Antal avlidna	Andel avlidna av länets total	Antal på särskilt boende	Andel på särskilt boende	Antal i hemtjänst	Andel i hemtjänst
Södertälje	115	5,1	35	30,4	41	35,7
Malmö	62	25,5	21	33,9	22	35,5
Eskilstuna	88	34,4	34	38,6	13	14,8
Örebro	82	53,6	36	43,9	28	34,1
Stockholm	994	44,4	464	46,7	262	26,4
Uppsala	142	64,3	68	47,9	42	29,6
Göteborg	382	47,8	244	63,9	48	12,6
Linköping	83	33,2	54	65,1	9	10,8
Västerås	117	67,2	77	65,8	12	10,3

Förberedelser inför en eventuell andra våg

- Uppdatering och revidering av riskbedömningar.
- Uppdatering av personalbristplanering.
- God tillgång till skyddsutrustning.
- Skyddsutrustning används i förebyggande syfte.
- Lärdomar utifrån våren och utifrån genomförd erfarenhetsstudie.
- Lärdomar utifrån samverkan med vårdcentraler.
- Bättre förutsättningar att agera snabbare.

